

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/110/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8511206036
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8511206036.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta právnej veci žalobcu: V. C., rod. C., nar. XX. X. XXXX, bytom XXX XX W. W. č. XX, štátny občan SR, právne zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Bicom, so sídlom Stará Ľubovňa, 17. novembra č. 20, proti žalovanému: Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR, 812 72 Bratislava 1, Štúrova 2, o náhradu škody z nezákonného rozhodnutia v sume 1.330,23 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 5C/18/2012 - 69 zo dňa 25.6.2013, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej zaväzujúcej časti vo veci samej, ako aj vo výroku o náhrade trov konania.

Z a v ä z u j e žalovaného zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Michala Dica náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v sume 79,18 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.330,23 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 1. 6. 2012 do zaplatenia a trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 315,92 eur na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Michala Dica vedený v B. č.ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXX v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

Po vykonanom dokazovaní vzal za preukázané, že predmetom konania je nárok škody vo výške 1.360,23 eur s 9 % úrokom z omeškania od 2.12.2011 do zaplatenia z dôvodu

nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím vydaným v trestnom konaní -

uznesením policajného orgánu Okresného riaditeľstva PZ, Odboru Justičnej a kriminálnej polície, Odboru skráteného vyšetrovania Poprad, Oddelenia Stará Ľubovňa sp. zn. ORP-2734/OSV-SL-2004 zo dňa 16.6.2004, ktorým bolo vznesené žalobcovi obvinenie. Proti tomuto uzneseniu žalobca podal sťažnosť, ktorá bola uznesením prokuratorky Okresnej prokuratúry v Starej Ľubovni sp. zn. Pv 299/04 - 25 dňa 11.3.2005 zamietnutá. Dňa 21.6.2004 právny zástupca predložil do vyšetrovacieho spisu plnomocenstvo, ktoré mu udelil žalobca na zastupovanie v trestnom konaní. Okresná prokuratúra v Starej Ľubovni dňa 11.3.2005 podala na žalobcu obžalobu. Dňa 19.6.2008 Okresný súd Bardejov rozsudkom č. k. 1T/19/05 - 433 obžalovaného - žalobcu podľa § 226 písm. a) Trestného poriadku spod obžaloby oslobodil, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.8.2008. Dňa 22.9.2008 právny zástupca žalobcu vyúčtoval odmenu a náhrady za poskytnuté právne služby v trestnom konaní za úkony realizované v roku 2004 podľa § 15 ods. 3 písm. b) vyhl. č. 163/2002 Z. z. účinnej do 31. 12. 2004, sadzba znížená o 20 %, základná tarifná odmena za 1 úkon právnej služby je 1/7 výpočtového základu, t. j. 1.943,- Sk znížená o 20 % pri spoločných úkonoch pri obhajobe dvoch osôb 1.554,- Sk. Základná tarifná odmena za 1 úkon právnej služby 1/12 výpočtového základu predstavuje v roku 2005 sumu 1.251,- Sk, v roku 2006 sumu 1.365,- Sk a v roku 2007 sumu 1.485,- Sk a v roku 2008 sumu 1.588,- Sk zníženú o 20 % v roku 2005 na sumu 1.000,- Sk, v roku 2006 na sumu 1.092,- Sk, v roku 2007 na sumu 1.182,- Sk a v roku 2008 na sumu 1.270,- Sk. Odmena vrátane cestovného a náhrady za stratu času predstavuje 34.492,- Sk. Z predložených príjmových pokladničných dokladov a z výpovede svedka C. C. vyplýva, že žalobca uhradil právnomu zástupcovi osobne v hotovosti dňa 31.3.2006 sumu 7.000,- Sk, dňa 19. 6. 2008 sumu 10.000,- Sk, dňa 21.6.2004 sumu 5.000,- Sk a dňa 17.12.2008 uhradil sumu 17.492,- Sk za neho jeho brat C. C. z jeho účtu. Žalobca si uplatnil aj náklady cestovného a stravného, ktoré mu v súvislosti s úkonmi trestného konania vznikli, a to cestovné vo výške 21,- Sk za cestu W. W. - B. C. a späť za dni 21.6.2004 - účasť u obhajcu, dňa 23.7.2004 - výsluch na ORPZ Stará Ľubovňa, dňa 30.12.2004 - účasť na konfrontácii (3x 21,- x 2 = 126,- Sk, t.j. 4,16 eur). Taktiež si uplatnil stravné za tieto dni vo výške 80,- Sk na deň (80 x 3 = 240,- Sk, t.j. 7,93 eur). Podľa opatrenia MPSVR SR č. 467/2003. V súvislosti s jeho účasťou na hlavnom pojednávaní na Okresnom súde Bardejov mu vznikli náklady na cestovné a stravné. Žalobca sa zúčastnil hlavného pojednávania dňa 31.1.2008. Cestovné z miesta bydliska W. W. do A. je 65,- Sk a za cestu tam a späť je 130,- Sk (4,30 eur) a stravné za 1 deň 89,- Sk (2,95 eur) v zmysle Opatrenia č. 615/2005 Z. z. Náhradu cestovného si uplatnil celkom 8,46 eur (4,16 eur + 4,30 eur) a náhradu stravného celkom 10,88 eur (7,93 eur + 2,95 eur). Za právne služby bola zaplatená odmena vo výške 1.310,89 eur, teda spolu 1.330,23 eur. K uplatneniu práva na náhradu škody došlo na základe skutočnosti, že žalobca bol spod obžaloby oslobodený. Je potrebné vziať na zreteľ, že po oslobodení spod obžaloby už neprichádza do úvahy podanie opravného prostriedku proti uzneseniu o vznesení obvinenia, pretože je to z hľadiska trestného konania bezpredmetné. Zmyslom zák. č. 514/2003 Z. z. je, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odstránená. Rovnaký význam (dôsledky), ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť, má aj oslobodenie spod obžaloby. K námietke žalovaného, že nie je pasívne legitimovaný, pretože prokurátor žalobcovi škodu nespôsobil, súd uviedol, že žalobcovi bola spôsobená škoda v trestnom konaní. Trestné stíhanie sa začne vydaním uznesenia, ktoré policajt doručí prokurátorovi najmä do 48 hodín. Ak je po začatí trestného

stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré doručí najneskôr do 48 hodín prokurátorovi. Po skončení vyšetrovania policajt predloží spis prokurátorovi s návrhom na podanie žaloby alebo iné rozhodnutie. Dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor. Z toho je zrejmé, že na úseku trestného konania, ktoré začína vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a je ukončené podaním obžaloby, vykonávajú svoju pôsobnosť tak policajt Policajného zboru, ako aj prokurátor. Vo veci náhrady škody spôsobenej v tomto úseku trestného konania orgánom verejnej moci, preto ako orgán konajúci v mene štátu prichádza do úvahy tak Ministerstvo vnútra SR, ako aj Generálna prokuratúra SR. Žalobca žiadosť o predbežné prerokovanie nároku v zmysle § 4 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z. z. adresoval Ministerstvu vnútra SR. Ministerstvo vnútra SR žiadosť postúpila Generálnej prokuratúre SR, ktorá začala vo veci konať a ako prvá oznámila žalobcovi listom zo dňa 19.10.2011, že jeho nárok neuznáva. Z hľadiska určenia, ktorý zo skôr uvedených orgánov je orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, ktorý orgán začal konať ako prvý. Keďže žalovaný začal konať ako prvý, je v tomto smere pasívne legitimovaný v zmysle § 4 ods. 1 písm. f), m) zák. č. 514/2003 Z. z. aj s poukazom na rozsudok NS SR 3Cdo/194/2010 z 30. 3. 2011. Prokurátor podal obžalobu a žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Bardejov č. k. 1T/92/2005 - 433 zo dňa 19.6.2008 oslobodený spod obžaloby (§ 226 písm. a) Trestného poriadku), pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný. Skutočnosť, že žalobca bol v konečnom dôsledku oslobodený spod obžaloby podanej prokuratúrou, preukazuje nezákonnosť podanej obžaloby, resp. celého trestného konania. K námietke žalovaného, že na vec je treba aplikovať zák. č. 58/1969 Zb., podľa ktorého predbežné prerokovanie nároku neprichádzalo do úvahy a ako jediný možný zástupca štátu bolo Ministerstvo spravodlivosti SR, prvostupňový súd uviedol: keďže obžaloba bola podaná na súde po ukončení prípravného konania dňa 11. 3. 2005, t.j. za účinnosti zák. č. 514/2003 Z. z., nejde o prípad, ktorý nastal pred účinnosťou zák. č. 514/2003 Z. z., t. j. pred 1.7.2004, preto na tento prípad nie je možné aplikovať zák. č. 58/1969 Zb., ale zák. č. 514/2003 Z. z.. Ak v súvislosti s rozhodnutím orgánu

činného v trestnom konaní fyzická osoba vynaložila náklady na trovy obhajoby smerujúce na odstránenie nežiaducich právnych dôsledkov na obvineného (žalobcu), štát zodpovedá za takto vzniknutú škodu podľa § 1 ods. 1, § 3 ods. 1 písm. a) zák. č. 514/2003 Z. z., a to bez ohľadu na skutočnosť, či v trestnom konaní bol obvinenému obhajca ustanovený alebo či si zvolil sám. V súvislosti so zvolením si obhajcu žalobcovi nepochybne vznikli trovy, preto štát zodpovedá za vznik škody. Ide o objektívnu zodpovednosť, ktorej sa nemôže zbaviť. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z. (uznesenie Najvyššieho súdu SR 4Cdo/183/2009, ako aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/3/2010). Náhrada škody žalobcu pozostáva z náhrady trov konania, ktoré žalobcovi vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie (§ 18 ods. 1 zákona). Súčasťou trov konania sú trovy právneho zastúpenia (§ 18 ods. 3). Nie je sporné, že žalobca v trestnom konaní bol zastúpený advokátom, ktorý si uplatnil odmenu za právnu pomoc vo výške 1.330,23 eur. Okrem trov právneho zastúpenia vznikli trovy žalobcovi v súvislosti s cestovným z miesta jeho bydliska do B. C. a do A. vo výške 8,46 eur a v súvislosti so stravným vo výške 10,88 eur, t. j. spolu 19,34 eur. Žalobca zaplatil právnemu zástupcovi osobne 17.000,- Sk a sumu 23.490,- Sk mu za žalobca uhradil jeho brat C. C. z účtu žalobcu. K námietke žalovaného týkajúcej sa premlčania súd uviedol, že žalobca si uplatnil nárok v zákonom stanovenej 3-ročnej premlčacej lehote.

Žalobca sa o výške škody dozvedel oznámením vyúčtovania odmeny a náhrady za poskytnuté právne služby, t.j. najneskôr 22. 9. 2008. V období od doručenia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody Ministerstvu vnútra SR, t.j. od júna 2011 do času doručenia rozhodnutia, t.j. minimálne do 20. 10. 2011 (cca 4 mesiace) premlčacia lehota neplynula (§ 19). Keďže žaloba bola doručená súdu dňa 2. 12. 2011 a 3-ročná premlčacia lehota by uplynula 22. 1. 2012, žalobca uplatnil svoj nárok v zákonom stanovenej premlčacej lehote. Súd neodročil pojednávanie z dôvodu hospodárnosti za účelom výsluchu žalobcu, keďže tento pracuje v S.. S prihliadnutím na výsluch jeho brata - svedka C. C., ako aj s prihliadnutím na právoplatný rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/260/2011 zo dňa 4.12.2012 výsluch žalobcu nebol nevyhnutný. Zo spisu sp. zn. 2C/260/2011 vyplýva, že v tejto veci bol žalobcom druhý obžalovaný C. C.. Prvostupňový súd žalobe (C. C.) vyhovel a zaviazal Generálnu prokuratúru SR zaplatiť mu sumu 1.351,98 eur s prísl. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 3Co/16/2013 - 94 zo dňa 15.5.2013 potvrdil prvostupňový rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31.5.2013. Žalobca si v preskúmvanej veci uplatnil aj úrok z omeškania zo žalovanej sumy 1.330,23 eur od 2. 12. 2011 do zaplatenia vo výške 9 % ročne. Súd je toho názoru, že žalobca nepreukázal, aby sa žalovaný dostal do omeškania dňom 2.12.2011. Súd priznal žalobcovi úrok z omeškania od nasledujúceho dňa po doručení žaloby, t. j. od 1.6.2012, pretože má za to, že žalovaný najneskôr týmto dňom sa dostal do omeškania. V prevyšujúcej časti žalobcom uplatnený úrok z omeškania zo žalovanej sumy do 1.6.2012 zamietol. Výrok o trovách súd zdôvodnil citáciou § 142 ods. 3 O.s.p. a tým, že žalobca mal neúspech len v nepatrnej časti, a preto mu súd priznal plnú náhradu trov konania. Súd vychádzal z hodnoty predmetu sporu 1.330,23 eur a odmena za 1 úkon právnej služby sa rovná sume 71,37 eur. Súd mu priznal odmenu za 4 úkony právnej služby, a to prevzatie a príprava zastúpenia (§ 14 ods. 1 písm. a)), spísanie žaloby (§ 14 ods. 1 písm. b)), účasť na pojednávaniach dňa 28.5.2013 a 25.6.2013 (§ 14 ods. 1 písm. b)). K tejto odmene sa pripočítavajú paušálne náhrady miestneho prepravného a miestnych telekomunikačných poplatkov za 2 úkony v roku 2011 - 1 úkon 7,41 eur a za 2 úkony v roku 2012 - 1 úkon 7,64 eur, čo je spolu 30,44 eur. Spolu súd priznal trovy právneho zastúpenia žalobcovi vo výške 315,92 eur a zaviazal žalovaného zaplatiť ich na účet právneho zástupcu žalobcu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie a v prípade potvrdenia rozsudku pripustiť proti nemu dovolanie, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Ako dôvod uviedol, že prvostupňový súd odmietol na zistený skutkový stav aplikovať ustanovenie právneho predpisu, ktorý sa na predmetný skutkový stav vzťahuje, t. j. zák. č. 58/1969 Zb. Zákon č. 514/2003 Z. z. v § 27 ustanovil, že zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Je nesporné, že uznesenie policajného orgánu Okresného riaditeľstva PZ v Poprade, Oddelenie Stará Ľubovňa sp. zn. ORP-2734/OSV-SL-2004 bolo vydané dňa 16. 6. 2004, t.j. pred účinnosťou zák. č. 514/2003 Z. z.. V tomto rozsahu súd vec nesprávne právne posúdil. Napriek tomu, že žalovaný opakovane namietal, že nie je orgánom oprávneným v danej veci konať v mene štátu, súd dospel k odlišnému právnomu záveru. V súlade s § 9 zák. č. 58/1969 Zb. je orgánom príslušným na konanie len a výlučne Ministerstvo spravodlivosti SR. V tejto súvislosti

odcitoval žalovaný z rozhodnutia Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/412/2011. Žalovaný ďalej napádal výšku škody, ktorú súd priznal žalobcovi. Súd sa námietkami žalovaného podrobne nezaoberal,

dokonca nezohľadnil ani skutočnosť, že škoda, ktorú priznal žalobcovi, je odlišná od škody, ktorú žalobca reálne uhradil. Z predložených dokladov sa javí, že žalobca uhradil právnenému zástupcovi 39.492,- Sk, čo predstavuje sumu 1.310,89 eur. To uviedol súd aj na str. 2 rozsudku. Následne na str. 4 rozsudku už uvádza, že predmetom konania je náhrada škody zodpovedajúca výške 1.360,23 eur a nakoniec súd priznal žalobcovi sumu 1.330,23 eur. Napriek tomu, že nárok na náhradu škody by sa mal spravovať zák. č. 58/1969 Zb., súd posudzoval celý nárok podľa zák. č. 514/2003 Z. z., ale urobil tak nedôsledne. Nárok na náhradu škody by mal zahŕňať len účelne vynaložené trovy, ktoré predstavuje len tarifná odmena právneho zástupcu. Súd sa vôbec nezaoberal otázkou, či trovy vyčíslené advokátom sú trovami účelne vynaloženými a či sú vyčíslené v zmysle tarifnej odmeny vyhl. č. 655/2004 Z. z.. Úkony označené vo vyčíslení číslami 3, 4, 5, 6 boli vyčíslené nesprávne, keď v zmysle vyhlášky právnenému zástupcovi prislúchala odmena len za 2 úkony a nie 4.

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 79,18 eur. Ako dôvod uviedol, že zrejme ušlo pozornosti žalovaného, že na str. 8 až 10 rozsudku prvostupňový súd veľmi podrobne opisuje ním napadané skutočnosti uvedené v bode I. a II. odvolania. Na úseku trestného konania, ktoré začína vydaním uznesenia o začatí trestného stínania a je zavŕšené podaním obžaloby, vykonáva svoju pôsobnosť tak vyšetrovateľ, ako aj prokurátor. Preto vo veci náhrady škody spôsobenej na tomto úseku trestného konania prichádzajú do úvahy tak Ministerstvo vnútra SR, ako aj Generálna prokuratúra SR. Z hľadiska určenia, ktorý z nich je ako orgán príslušný konať v mene štátu, je rozhodujúce, ktorý z nich vo veci začal konať ako prvý. Z obsahu spisu je zrejmé, že týmto orgánom bol žalovaný, ktorý žalobcovi podaním z 19.10.2011 oznámil, že jeho nárok neuznáva. V tomto smere poukázal aj na rozsudok KS v Prešove sp. zn. 3Co/16/2013 z 15. 5. 2013, ktorým bol potvrdený rozsudok OS Stará Ľubovňa sp. zn. 2C/260/2011 vo veci spoluobžalovaného brata žalobcu C.. Suma 1.310,89 eur tvorí odmenu za poskytnuté právne služby. Suma 19,34 eur predstavuje cestovné a stravné žalobcu. Tieto závery sú zrejme z prvého odseku na str. 2 rozsudku. Vyhl. č. 655/2004 Z. z. nadobudla účinnosť dňom 1.1.2005 a zrušila vyhl. č. 163/2002 Z. z.. Úkony pod bodmi 3 až 6 vyúčtovania boli vykonané pred nadobudnutím účinnosti vyhl. č. 655/2004 Z. z., a preto vyhlášku citovanú v odvolaní žalovaného nie je možné na daný prípad aplikovať. Uvedené úkony boli vyúčtované podľa ust. § 16 ods. 1 písm. d) vyhl. č. 163/2002 Z. z., podľa ktorého odmena patrí za každý tam uvedený úkon: „a to za každé začaté 2 hodiny a za každý úkon osobitne“. Tieto skutočnosti v priebehu konania pred súdom prvého stupňa napriek poučeniu podľa § 120 ods. 4 O.s.p. neboli napadané a nemohli byť ani predmetom odvolacieho konania.

Podaným odvolaním nebol dotknutý výrok rozsudku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá. V tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť a tak ho nebolo možné v rámci odvolacieho konania preskúmať. Odvolaním bol napadnutý len výrok o prisúdení sumy 1.330,23 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 1.6.2012 do zaplatenia žalobcovi, ako aj výrok o trovách konania. Túto časť rozsudku odvolací súd preskúmal bez zopakovania či dopĺňovania dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa, pričom tak urobil bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 213 ods. 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.). Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa. Táto viazanosť sa však netýka právneho posúdenia predmetu konania. Nakoľko rozsudok vo veci samej musí byť verejne

vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Pri preskúvaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Po takomto preskúvaní napadnutej časti rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

Na úvod je treba upozorniť na dôsledky opakovaného právneho poučenia účastníkov prvostupňovým súdom v zmysle § 120 ods. 4 O.s.p. o tom, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Takéto dôkazy a skutočnosti uplatnené neskôr môžu byť odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a O.s.p., ktoré v preskúmvanej veci splnené neboli.

Napriek trojnásobnému poučeniu účastníkov v súlade s § 120 ods. 4 O.s.p. žalovaný až v podanom odvolaní namietal neúčelnosť 4 úkonov právnej služby tvoriacich súčasť vyúčtovania právneho zástupcu žalobcu za jeho zastupovanie v trestnom konaní vypracovaného dňa 22. 9. 2008. Žalovanému nič nebránilo spochybniť neúčelnosť jednotlivých úkonov právnej služby už aj v priebehu prvostupňového konania. Na tom nemení nič skutočnosť, že žalovaný opakovane na pojednávaniach dňa 28. 5. 2013 a 25. 6. 2013 navrhoval vypočúť žalobcu, keďže dôvodom tohto výsluchu mali byť platby preddavkov platených žalobcom a jeho bratom C. C.. Z týchto dôvodov sa odvolací súd nemohol uvedeným odvolacím dôvodom zaoberať.

Základným právnym problémom a aj na najdôležitejším odvolacím dôvodom bolo tvrdenie žalovaného, že preskúmvaná vec má byť právne posudzovaná podľa zák. č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len zák. č. 58/1969 Zb. účinný do 30. 6. 2004).

Podľa § 27 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci - ďalej len zákon o zodpovednosti za škodu účinného od 1. 7. 2004, zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

V tejto súvislosti Ústavný súd SR vo svojom uznesení sp. zn. II.ÚS 467/2008 zo dňa 16.12.2008 zaujal názor: „Podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávislé a nestranné vo veci konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (čl. 46 ods. 4 Ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy). Inými slovami, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo nesprávnym úradným postupom v zmysle čl.

46 ods. 3 ústavy nie je absolútne, ale v záujme zaistenia právnej istoty podlieha (čl. 46 ods. 4 v spojení s § 51 ods. 1 Ústavy) zákonným obmedzeniam upravujúcim predpoklady na jej uplatnenie...“.

Podľa citovaného ustanovenia § 27 ods. 2 Zákona o náhrade škody je dôležitým kritériom na rozlíšenie adekvátnej právnej úpravy, ktorú je potrebné aplikovať na konkrétny prípad, okamih spôsobenia škody, t. j. kedy ku škode došlo a nie okamih, kedy si ho právne neuplatnil nárok na jej náhradu...“

V tejto súvislosti je treba rozlišovať medzi okamihom začatia trestného stíhania, vydaním rozhodnutia, ktoré vznik škody žalobcovi vyvolalo a medzi okamihom vzniku samotnej škody, ktorá vznikla až následne ako dôsledok tohto rozhodnutia. Nepochybne ku škode na strane žalobcu došlo až po 1.7.2004, teda po účinnosti zákona o náhrade škody. Preto nepochybil prvostupňový súd, keď právne posúdil túto vec podľa zák. č. 514/2003 Z. z..

Legitímnosť označenia žalovaného ako Slovenská republika - Generálna prokuratúra SR náležite odôvodnil prvostupňový súd, pričom odvolací súd sa s dôvodmi tejto časti jeho rozsudku stotožňuje. Zdôrazňuje len to, že prvostupňový súd takto prezentoval názory Najvyššieho súdu SR uverejnené v rozsudku sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.3.2011, ako aj v uznesení sp. zn. 4 M Cdo/15/2009 zo dňa

18.8.2010. Nie je preto právne významné, že žalobca podal svoj návrh na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škodu na Ministerstvo vnútra SR, ale podstatné je to, že ako prvá začala konať v tejto veci Generálna prokuratúra SR, ktorej bol tento návrh odstúpený.

K ďalšiemu odvolaciemu dôvodu je možné uviesť len to, že predmetom tohto konania podľa podanej žaloby je jednak zaplatenie sumy 1.310,89 eur zodpovedajúcej výške trov právneho zastúpenia, ktoré si uplatnil právny zástupca žalobcu voči nemu a žalobca v žiadosti adresovanej Ministerstvu vnútra SR zo dňa 17.6.2011. Táto suma po prepočte zodpovedá čiastke 39.492,- Sk, ktorú aj žalovaný uznáva ako čiastku, ktorú žalobca uhradil svojmu právnomu zástupcovi. Zostávajúcich 19,34 eur tvorí náhradu cestovného a stravného, ktoré náklady vznikli priamo žalobcovi, a teda nie jeho právnomu zástupcovi.

Náhrada škody podľa § 18 Zákona o náhrade škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené. Súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta.

Nepochybne za takéto účelne vynaložené trovy konania je treba považovať aj tie, ktoré vznikli osobne žalovanému v priebehu spomínaného konania.

Na rozdiel od prvostupňového konania žalovaný ako odvolací dôvod neuviedol premlčanie uplatneného nároku. Preto týmto dôvodom, ako aj novotvrdeným odvolacím dôvodom týkajúcim sa neúčelnosti právnym zástupcom uplatňovaných trov právneho zastúpenia v prvostupňovom konaní, sa nemôže odvolací súd zaoberať.

Je možné len konštatovať, že takmer totožný nárok si uplatňoval voči žalovanému brat žalobcu C. C. v konaní vedenom na Okresnom súde v Starej Ľubovni pod sp. zn. 2C/260/2011. Rozsudkom tohto súdu zo dňa 8.11.2012, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3Co/16/2013 - 94 zo dňa 15.5.2013 bol tomuto žalobcovi prisúdený uplatňovaný nárok v plnom rozsahu, a to z tých istých dôvodov, akými zdôvodnil prvostupňový súd svoje rozhodnutie v tejto preskúmvanej veci. Spomínané súdy vo svojich rozhodnutiach uznali za opodstatnené a teda za účelne vykonané a správne vyčíslené všetky úkony právnej služby účtované právnym zástupcom žalobcu vo vyúčtovaní zo dňa 22.9.2008.

Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Žalovaný v podanom odvolaní nespochybnil správnosť prisúdených trov prvostupňového konania. Odvolací súd je aj v tejto časti viazaný dôvodmi podaného odvolania, aj keď týmto odvolaním proti zaväzujúcemu výroku vo veci samej bol napadnutý ako závislý výrok aj výrok o náhrade trov. Tak, ako odvolací súd nebol oprávnený sa zaoberať premlčaním žalovaného nároku, či účelnosťou uskutočnenia úkonov právnej služby, ktorých hodnota tvorí predmet tohto sporu, nie je oprávnený bez odvolacieho dôvodu sa zaoberať ani trovami prvostupňového konania. Preto musel byť bez ďalšieho potvrdený aj tento výrok napadnutého rozsudku.

Úspech v odvolacom konaní mal žalobca. V dôsledku toho mu v súlade s § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov odvolacieho konania. Žalobca si uplatnil len náhradu trov právneho zastúpenia pozostávajúcich z náhrady za 1 úkon právnej služby, a to za napísanie vyjadrenia zo dňa 12. 9. 2013 k odvolaniu žalovaného.

Tarifnú hodnotu veci v odvolacom konaní tvorí suma 1.330,23 eur (§ 9 ods. 2 a § 10 ods. 1, 2 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ďalej len vyhláška). Základná sadzba tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby vypočítaná z tejto tarifnej hodnoty

veci sa rovná sume 71,37 eur (§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky). K tejto odmene sa pripočítava paušálna náhrada miestneho prepravného a miestnych telekomunikačných poplatkov v zmysle § 16 ods. 3 vyhlášky, ktorej výška bola v roku 2013 7,81,- eur. Spolu sa jedná o náhradu vo výške 79,18 eur. Žalobca si neuplatnil zvýšenie tejto náhrady o DPH podľa § 18 ods. 3 vyhlášky. Túto náhradu je žalovaný povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.